

Klimaatlat melkveehouderij

Gebruikershandleiding

1 Inleiding

1.1 De Klimaatlat melkveehouderij

De Klimaatlat melkveehouderij is een communicatie-instrument bedoeld om inzicht te geven in de broeikasgasemissies van een melkveebedrijf. De broeikasgasemissies worden weergegeven per kilogram melk en voor het gehele bedrijf. Daarnaast wordt inzichtelijk gemaakt wat de belangrijkste emissiebronnen en soorten broeikasgassen zijn en met welke realistische maatregelen de emissies zijn te verminderen. Voor het bepalen van de uitstoot van broeikasgassen worden directe en indirecte broeikasgasemissies meegenomen. De directe emissies zijn afkomstig van processen op het bedrijf zoals het verwarmen van gebouwen, het gebruik van diesel maar ook emissies uit mestopslag en mestaanwending. Indirecte emissies ontstaan bij de productie van grondstoffen en producten die in de landbouw worden gebruikt. Voorbeelden hiervan zijn veevoeders en kunstmest.

Bij het ontwikkelen van de Klimaatlat is zoveel mogelijk gelet op de gebruiksvriendelijkheid, het aantal invoergegevens is beperkt en de invoer is zo overzichtelijk mogelijk gemaakt. Het invoeren duurt dan ook maar 15-30 minuten. Door versimpelingen en aannames is de Klimaatlat niet geschikt voor het nauwkeurig vaststellen van emissie. De Klimaatlat geeft enkel een ordergrote van de broeikasgasemissies van een bedrijf. Aan de resultaten kunnen dan ook geen rechten of plichten worden ontleent.

1.2 Inloggen

Om gebruik te kunnen maken van de Klimaatlat dient u in te loggen. Als u meedoet met een workshop, bijeenkomst of cursus waarin de Klimaatlat wordt gebruikt ontvangt u uw inloggegevens van de betreffende organisatie. Doet u niet mee aan een activiteit dan kunt u zich aanmelden op de website. U ontvangt dan gratis en direct via e-mail een inlogcode. Met deze inlogcode kunt u vervolgens inloggen en de Klimaatlat gebruiken. U kunt zo vaak als u wilt inloggen met uw inlogcode. Bent u de inlogcode vergeten dan kan via de website een nieuwe inlogcode worden aangevraagd.

1.3 Lijst met benodigde gegevens

In de bijlage vindt u een lijst met gegevens die u nodig heeft om de Klimaatlat in te vullen. Wij raden u aan om na te gaan of u deze gegevens bij de hand heeft. Dit scheelt u tijd bij het invullen.

2 Broeikasgasemissies berekenen _____

2.1 Inleiding

Met de Klimaatlat kunt u globaal uitrekenen wat de bijdrage van uw bedrijf is aan het klimaatprobleem. In dit hoofdstuk vindt u meer uitleg over hoe de Klimaatlat te gebruiken en hoe u de uitkomsten moet interpreteren

2.2 Invoeren gegevens

Nadat u bent ingelogd (voor inloggen zie hoofdstuk 1.2) kunt u de Klimaatlat gebruiken. De gegevens die u invoert dienen betrekking te hebben op een geheel jaar. Bijvoorkeur vult u gegevens in die betrekking hebben op het voorgaande afgesloten jaar. Mocht u niet alle gegevens hebben maak dan een zo nauwkeurig mogelijke schatting. Eventuele toekomstige bedrijfsveranderingen neemt u niet mee. Het effect van deze veranderingen kunt u uitrekenen via de maatregelen module of u kunt na afronding van het jaar dat u de veranderingen heeft doorgevoerd de Klimaatlat opnieuw invullen.

De Klimaatlat maakt gebruik van 8 gegevensblokken; Deelnemer, Veestapel, Grond- en landgebruik, Voeding, Mest, Energie, Loonwerk en transporteur, en Overige activiteiten. Hieronder wordt per blok toegelicht wat u moet invullen.

Belangrijk:

- Met uitzondering van enkele namen (uw eigen en veevoer namen), dient u alleen maar cijfers in te voeren. Wanneer u naast cijfers ook opmerkingen plaatst in de invoervelden werkt het model niet correct.
- Als u niet in 1 keer de Klimaatlat invult dient u voordat u afsluit op de button 'opslaan en doorgaan' te klikken. De volgende keer dat u inlogt hoeft u dan niet opnieuw de gegevens in te voeren.

2.2.1 Deelnemer

Bij Deelnemer dient u enkele algemene gegevens van uw bedrijf in te voeren.

Naam

Vul hier uw achternaam of de naam van uw bedrijf in.

Soort bedrijf

Geef hier op wat voor een soort bedrijf uw heeft. Wanneer uw soort bedrijf er niet bijstaat kies dan het bedrijf dat het dichtst bijkomt.

Melksysteem

Hier kunt u aangeven wat voor een melksysteem u hanteert op uw bedrijf. Wanneer uw melksysteem er niet bijstaat kies dan 'Overig'.

Aantal personen huishouden

Als uw woning en bedrijf op hetzelfde perceel staan, geef dan het aantal personen van uw huishouden op. Wanneer dit niet het geval is hoeft u niets in te vullen. Deze invoer corrigeert het energiegebruik van het bedrijf wanneer meters van bedrijf en woning gekoppeld zijn. Als er meerdere woningen op het perceel staan die tevens dezelfde meters gebruiken vul dan het totale aantal personen van de huishoudens in.

Postcodegebied

Geef hier de cijfers van uw postcode op. Bijvoorbeeld: 4103

Datum

Vul hier de datum in waarop u het model invult. Als u vaker de Klimaatlat gebruikt kunt u nagaan wanneer u de laatste keer het model hebt ingevuld.

Jaartal

Vul hier het jaartal in waarop de door u ingevulde gegevens betrekking hebben.

2.2.2 Veestapel

Onder 'Veestapel' vult u gegevens in die betrekking hebben op uw vee.

Aantal dieren

Geef hier het gemiddelde aantal dieren per diercategorie op die het afgelopen jaar op uw bedrijf aanwezig ware. Wanneer u ook ander vee houdt dan de aangegeven soorten vult u die hier niet in.

Aan/verkoop jongvee

Als u vrouwelijk jongvee heeft aangekocht of verkocht vult u dat hier in. Geef per diercategorie aan of u jongvee heeft aangekocht of verkocht. Wanneer u zowel jongvee heeft aangekocht als verkocht vul dan in wat u netto heeft gedaan. Vervolgens vult u het aantal dieren in.

Melkproductie

Vul hier de totale melkproductie per **kilogram** van u bedrijf in, de gemiddelde melkproductie per melkkoe en het gemiddelde ureumgetal van de melk.

Staltype

Selecteer hier het staltype dat u gebruikt voor uw melkkoeien. Mocht uw staltype er niet bij staan kies dan de stal die er het meest op lijkt.

Weidegang

Vul per diercategorie in hoeveel maanden per jaar het vee wordt beweidt. Vul daarna het gemiddelde aantal uren per dag in. Wanneer in het beweidingseizoen het vee de ene helft 8 uur/dag beweidt wordt en de andere helft 16 uur/dag dan vult u 12 uur in.

2.2.3 Grond- en landgebruik

Bij Grond- en landgebruik voert u gegevens in die betrekking hebben op het land dat door uw bedrijf in gebruik is. Dit land hoeft geen eigendom te zijn. Daarentegen land dat u verpacht en niet bewerkt hoeft u niet aan uw bedrijf toe te rekenen.

Land in gebruik

Geef per gewas aan hoeveel ha u afgelopen jaar in gebruik had en vermeld de grondsoort. U kunt de grondsoorten 'Klei', 'Zand' en 'Veen' selecteren. Mocht u een tussenvariant hebben als kleilig veen kies dan de grondsoort die het best overeenkomt. Wanneer u gewassen op meerdere grondsoorten verbouwd vul dan per grondsoort de areaalgrootte in.

Biologische stikstofbinding

Als u grasklaver en/of luzerne verbouwt dient u dat hier in te vullen. U kunt niet meer grasklaver verbouwen dan het eerder opgegeven grasareaal. Er verschijnt een 'FOUT' melding wanneer het areaal grasklaver groter is dan het areaal gras.

Jaarlijks oppervlak gescheurd grasland

Vul het aantal hectare grasland in dat u jaarlijks scheurt en selecteer in welke periode, 'Voorjaar' of 'Najaar', het grasland wordt gescheurd. U selecteert: 'Voorjaar' wanneer het grasland voor 15 augustus is gescheurd. Is het grasland na 15 augustus gescheurd dan selecteert u 'Najaar'.

Kunstmest aanwending

Vul in welke kunstmestsoort(en) u gebruikt. Tevens dient u aan te geven hoeveel kunstmest u gebruikt (kg N/ha) en op hoeveel hectare u deze kunstmest toedient.

Waterstand

Selecteer de grondwatertrap die op uw bedrijf voorkomt. Wanneer er meerdere grondwatertrappen op u bedrijf zijn, neem dan het gemiddelde. Mocht u niet weten wat de grondwatertrap van uw bedrijf is dan kan die afgeleid worden van de bijbehorende grondwaterstanden. GHG staat voor de Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand in cm en GHL staat voor de Gemiddeld Laagste Grondwaterstand in cm. GHG is de grondwaterstand in de winter en de GLG de grondwaterstand in de zomer. U kunt de voor uw bedrijf geldende grondwatertrap ook vinden op www.bodemdata.nl

Slootwaterpeil bij veen

Indien u veengrond in gebruik heeft vul dan het gemiddelde slootwaterpeil behorende bij de veengrond in. Wanneer u geen veengrond gebruikt sla deze vraag dan over.

2.2.4 Voeding

Rantsoen melkkoe

Vul het gemiddelde winter- en zomerrantsoen in voor uw melkkoeien.

Mengvoer

Geef per mengvoersoort die u gebruikt; de naam, de jaarlijkse hoeveelheid en de diercategorie waaraan u dit voer voert. Begin met het mengvoer waar u het meeste van gebruikt en eindig met het mengvoer waar u het minste van gebruikt. Bij 11 of meer mengvoersoorten telt u vanaf de 11^e soort alles op. Vul geen mengvoersoorten in die u gebruikt voor andere soorten vee.

Ruwvoer

Indien u ruwvoer aankoopt of verkoopt vult u dat hier in. Ruwvoer dat op uw bedrijf wordt verbouwd en verbruikt vult u niet in. U kunt de volgende ruwvoersoorten selecteren; graskuil, maïskuil, GPS kuil, MKS, stro en hooi.

Bijproducten

Indien u bijproducten aankoopt of verkoopt vult u dat hier in. U kunt de volgende bijproducten selecteren; bierbostel, perspulp en aardappelvezel.

2.2.5 Mest

Aan-/ afvoer

Indien u dierlijke mest aan- of afvoert vult u dat hier in. Indien u het stikstofgehalte (kg N/ton) van uw mest niet weet vul dan niets in. Het model rekent dan met een forfaitaire waarde.

Toediening

Geef aan hoeveel dierlijke mest u gemiddeld op uw land toedient. Tevens geeft u aan met welke toedieningsmethode de dierlijke mest wordt ondergewerkt.

2.2.6 Energie

Elektriciteit

Selecteer of u een elektriciteitsmeter heeft voor het 'bedrijf of 'bedrijf en woning'. Vul vervolgens het elektriciteitsverbruik in gemeten met deze meter. De Klimaatlat corrigeert voor eventueel privé verbruik. Dit dient u dus niet zelf te doen.

Gas

Selecteer of u een gasmeter heeft voor het 'bedrijf of 'bedrijf en woning'. Vul vervolgens het gasverbruik in gemeten met deze meter. De Klimaatlat corrigeert voor eventueel privé verbruik. Dit dient u dus niet zelf te doen. Wanneer alleen de woning gas verbruikt vult u niets in.

Brandstof

Vul hier het jaarlijkse verbruik in van de gevraagde brandstoffen. Met 'diesel' wordt rode/landbouw diesel bedoeld. Diesel en/of benzine voor auto, motor of brommer hoeft u niet in te vullen.

2.2.7 Loonwerk en transport

Vul hier het jaarlijkse bedrag in dat u uitgeeft aan loonwerk of transport door derden. Kosten mbt huur van transportmiddelen en/of eigen uitgaven aan benzine hoeft u niet in te vullen.

2.2.8 Overige activiteiten

Wanneer u naast een melkveehouderij andere bedrijfsmatige activiteiten heeft dient u het energieverbruik voor deze activiteiten te corrigeren. Dit is **alleen** nodig wanneer deze activiteit gebruik maakt van dezelfde energiemeters en/of brandstof. Wanneer u geen precieze getallen heeft dient u een zo nauwkeurig mogelijke schatting te maken. Dit kunt u bijvoorbeeld doen door na te gaan met hoeveel uw energievraag gestegen is sinds u deze activiteit heeft.

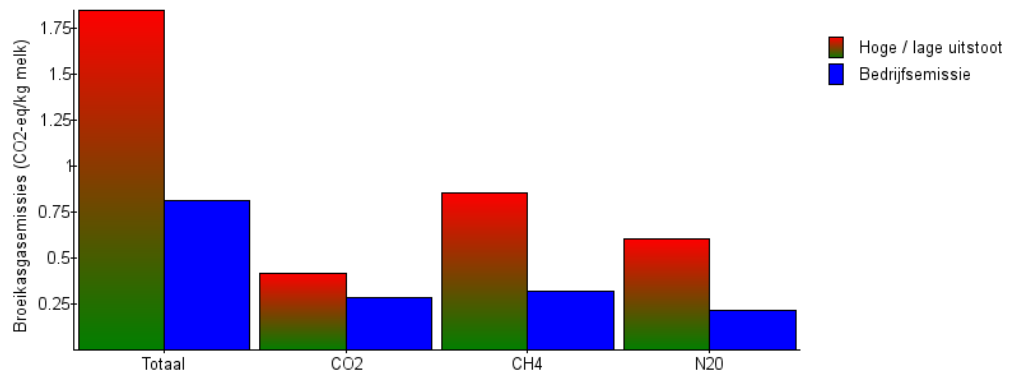
Voorbeelden van andere bedrijfsmatige activiteiten zijn: een kaasmakerij, een winkel, andere soorten vee, een camping, een hotel, een bed en breakfast, een congres/vergadercentrum, partycentrum, sauna, peuterspeelzaal, etc.

2.3 Resultaten

Nadat u op de gegevens hebt ingevoerd klikt u op de button 'opslaan en doorgaan'. Na enkele seconden ziet u de resultaten voor uw bedrijf. De resultaten worden weergegeven in een drietal grafieken.

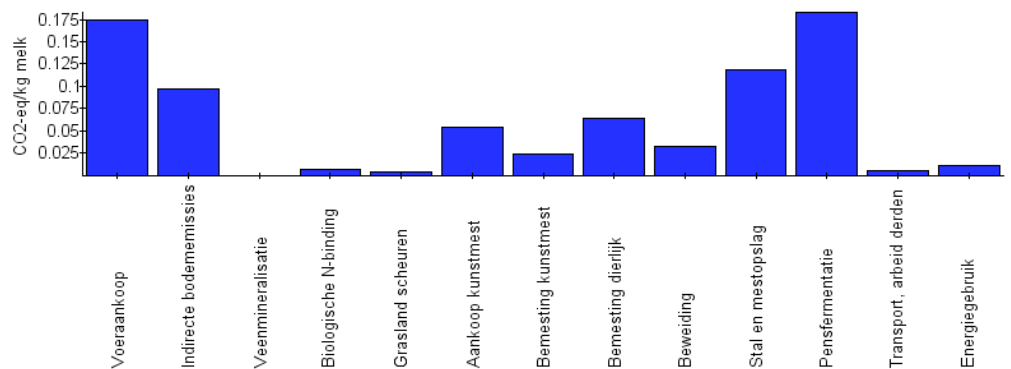
Grafiek 1 geeft de broeikasgasemissie in kilogram CO₂ equivalenten per kilogram melk. In de blauwe kolomen staan de resultaten voor uw bedrijf. De kolom 'Totaal' geeft de totale broeikasgasemissie per kg melk. Bij de kolomen 'CO₂', 'CH₄' en 'N₂O' zijn de broeikasgasemissies opgesplitst naar broeikasgas. De groen-rode kolomen zijn een indicatie hoe de broeikasgasemissies van uw bedrijf zich verhouden ten opzichte van andere bedrijven in Nederland.

Grafiek 1

In grafiek 2 zijn de broeikasgasemissies uitgesplitst naar emissiebron. Hier kunt u nagaan wat de belangrijkste emissiebronnen op uw bedrijf zijn en met welke broeikasgas reducerende maatregelen u de grootste winst kunt halen.

Grafiek 2

Grafiek 3 laat de totale bijdrage van uw bedrijf aan het klimaatprobleem zien in ton CO₂ equivalenten. De totale broeikasgasemissie is uitgesplitst naar de emissies op uw bedrijf en de emissies in de keten. De emissies in de keten zijn broeikasgasemissies ten gevolge van o.a. de productie van kunstmest en mengvoer.

